

**Oświadczenie złożone
przez senatora Ryszarda Knosalę
na 73. posiedzeniu Senatu
w dniu 31 marca 2011 r.**

Oświadczenie skierowane do minister pracy i polityki społecznej Jolanty Fedak

W świetle obowiązujących przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ emerytalno-rentowy ma możliwość zmiany ustalonego prawa do świadczeń lub ich wysokości jeśli „po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo do ich wysokości” (art. 114 ust. 1a). Oznacza to, iż organ może bez przeszkód uchylić raz wydaną prawomocną decyzję, na przykład o przyznaniu emerytury, opierając się na tych samych dowodach, na podstawie których wcześniej to prawo przyznał, powołując się tylko na zmianę oceny tychże dowodów.

Warto podkreślić, że analogicznych przesłanek uchylenia prawomocnej decyzji próżno szukać w ogólnych przepisach regulujących procedowanie w sprawach administracyjnych, w tym między innymi w sprawach dotyczących rent i emerytur. Art. 145 §1 kodeksu postępowania administracyjnego uprawnia bowiem do wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją ostateczną tylko wówczas, gdy jest to uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami, na przykład wtedy, kiedy dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazałyby się fałszywe.

W świetle powyższych faktów uzasadnione mogą być obawy, że dopuszczenie do zmiany prawomocnej decyzji wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jedynie w oparciu o powtórna ocenę raz zgromadzonych dowodów, narusza zasadę ochrony praw nabytych. Dlatego też uważam za zasadne wprowadzenie większych obostrzeń w procedurze zmiany prawomocnych decyzji ZUS. Aktualne rozwiązania nie chronią bowiem w należyty sposób praw nabytych jednostki, a tym samym godzą w zaufanie obywateli do państwa oraz stanowionego przez nie prawa.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala